

Begäran om utlåtande om ett utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om ordnande av social- och hälsovård och 20 § i lagen om gränsöverskridande hälso- och sjukvård

Inledning

I propositionen föreslås det att lagen om ordnande av social- och hälsovård och lagen om gränsöverskridande hälso- och sjukvård ändras. Enligt förslaget ändras lagen om ordnande av social- och hälsovård så att välfärdsområdena, Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen i fortsättningen inte har någon lagstadgad skyldighet att utöver brådskande vård ordna sådana icke-brådskande hälso- och sjukvårdstjänster som bedöms nödvändiga för tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i landet på det sätt som avses i den föreslagna 3 § 27 punkten i utlänningslagen (RP 143/2024 rd). Välfärdsområdena, Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen föreslås dock ha en skyldighet att ordna nödvändig icke-brådskande vård utifrån en individuell bedömning av ett medicinskt behov för tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i landet, om det på grund av personens hälsotillstånd eller kroppsskada skulle vara uppenbart oskäligt att vägra personen vård eller om en annan persons eller befolkningens hälsa äventyras allvarligt om personen vägras vård.

Avsikten är att välfärdsområdena, Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen liksom för närvarande ska ordna hälso- och sjukvårdstjänster som hänför sig till graviditet för kvinnor som vistas olagligt i landet. Dessutom ska välfärdsområdena, Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen fortfarande ordna de hälso- och sjukvårdstjänster som behövs för barn som vistas olagligt i landet i samma omfattning som för välfärdsområdets invånare. I propositionen föreslås det också att lagen om gränsöverskridande hälso- och sjukvård preciseras så att Folkpensionsanstalten också i fortsättningen ska ersätta välfärdsområdena, Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen för vård som getts tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i landet.

Bakgrund

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering baserar sig regeringens asylpolitik på bistånd till de mest nödställda, internationellt samarbete, tryggnad av säkerheten och försvar av västerländska värderingar, såsom demokrati och jämlikhet. I regeringsprogrammet anges att regeringens mål är att biståndet riktas till de mest nödställda och att missbruk av systemet förhindras. Enligt regeringsprogrammet ska de som fått avslag

återvända eller återsändas till utreseländerna så snart som möjligt. Regeringen genomför ett paket för frivillig återresa och frivilligt avlägsnande ur landet, som enligt regeringsprogrammet innebär bland annat att rätten till andra än brådskande social- och hälsovårdstjänster och till social trygghet slopas för personer som vistas olagligt i landet. Till denna del återgår man således till det rättsläge som rådde före förra valperioden.

Målsättningar

Målet med den föreslagna ändringen är att undanröja incitament för olaglig vistelse och främja återvändande för personer som vistas olagligt i landet. Målet är att personer som vistas olagligt i landet lämnar landet snabbt. Genom ändringen strävar man efter att öka den allmänna kännedomen om skyldigheten att återvända även bland sådana utlänningar som vistas olagligt i landet och vilkas vistelse i Finland de myndigheter som utövar utlänningsövervakning inte har kännedom om. Genom att undanröja incitament för olaglig vistelse strävar man också efter att inverka på de negativa följderna av olagliga vistelser. Genom den föreslagna ändringen strävar man efter att uppnå synergier med de åtgärder för förebyggande av olaglig vistelse och främjande av återvändande och återsändande som har beretts och genomförts inom inrikesministeriets förvaltningsområde.

Svarsanvisningar för mottagare

Social- och hälsovårdsministeriet ber de instanser som nämns i sändlistan lämna utlåtande om det bifogade utkastet till regeringsproposition. Även andra än de som nämns i sändlistan kan lämna ett utlåtande.

Lämna utlåtandet i tjänsten utlåtande.fi. Den som lämnar utlåtande måste registrera sig och logga in i tjänsten Utlåtande.fi. Närmare anvisningar om hur tjänsten används finns på webbplatsen Utlåtande.fi under fliken Anvisningar > Bruksanvisningar. Om du behöver hjälp med att ta i bruk tjänsten kan du kontakta justitieministeriet på adressen lausuntopalvelu.om@gov.fi. Om utlåtandet har lämnats in på utlåtandetjänsten behöver det inte skickas separat till social- och hälsoministeriet per e-post eller post.

Vi ber de ministerier som använder VAHVA-systemet att lämna sina utlåtanden i VAHVA under ärende VN/34869/2024.

Skriftliga utlåtanden kan också lämnas till social- och hälsovårdsministeriet på adressen kirjaamo.stm@gov.fi. Ange diarienummer VN/34869/2024 i meddelandet.

Utlåtanden kan också sändas per post till adressen:

Social- och hälsovårdsministeriet
PB 33
00023 STATSRÅDET

Tidtabell

Uppdatering: Det svenskspråkiga propositionsutkastet har publicerats på utlåtande.fi den 30 december 2024. Remisstiden för det svenskspråkiga propositionsutkastet förlängs så att

remisstiden blir lika lång som för det finskspråkiga propositionsutkastet. Vi ber er lämna in svenskspråkiga utlåtanden senast den 10 februari 2025.

I enlighet med anvisningen för hörande vid författningsberedning ska tiden för inlämnande av skriftliga utlåtanden om ett författningsförslag vara minst sex veckor. Om remisstiden infaller under en allmän semesterperiod, bör tiden vara längre. Propositionsutkastet är på remiss sex veckor, av vilken tid en del infaller under en allmän semesterperiod. Remisstiden kan likväl anses vara tillräcklig, eftersom det har ordnats en tidigare remissbehandling om propositionsutkastet.

Utlåtandena är offentliga och publiceras i utlåtandetjänsten och på projektets webbplats (<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM158:00/2024>).

Beredare

Mer information:

Nuutti Hyttinen, specialmedarbetare, fornamn.efternamn@gov.fi

Eveliina Pöyhönen, direktör, fornamn.efternamn@gov.fi

Länkar:

<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM158:00/2024> - Länk till projektets webbplats

<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM054%3A00%2F2023> - Länk till det tidigare beredningsskedet

Bilagor:

[Luonnos 17.12.2024 HE eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetun lain 20 §n muuttamisesta.pdf](#)

[Utkast 30.12.2024 förslag till lagar om ändring av lagen om ordnande av social- och hälsovård och 20 § i lagen om gränsöverskridande hälso- och sjukvård.pdf](#)

Sändlista:

Amnesty International Suomen osasto
Diakonissalaitos
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Global Clinic
Helsingin kaupunki
Helsingin seurakuntayhtymä
HUS

Hyvinvointiala HALI ry
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy
Ihmisoikeuskeskus
Ihmisoikeusliitto
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Kainuun hyvinvointialue
Kansaneläkelaitos
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Keskusrikospoliisi
Kide-säätiö
Kirkkopalvelut
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT
Kymenlaakson hyvinvointialue
Lapin hyvinvointialue
Lapsiasiavaltuutettu
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Lääkärin sosiaalinen vastuu ry
Maahanmuuttovirasto
Moniheli ry
Monika-Naiset liitto ry
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Pakolaisneuvonta ry
Pelastakaa Lapset ry
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Poliisihallitus
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Satakunnan hyvinvointialue
Siirtolaisuusinstituutti
Sininauhasäätiö
Sisäministeriö
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
Suojelupoliisi
Suomen Hammaslääkäriliitto
Suomen Lääkäriliitto
Suomen Pakolaisapu ry
Suomen Punainen Risti
Suomen UNICEF ry
Tasa-arvovaltuutettu
Tehy ry
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Turun Valkonauha ry
Turvapaikanhakijoiden tuki ry
Työ- ja elinkeinoministeriö

Ulkoministeriö
UNHCR Pohjoismaiden ja Baltian edustusto
Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE
Valtiovarainministeriö
Vammaisfoorumi
Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE
Vammaisten maahanmuuttajien tukikeskus Hilma
Vanhusasiavaltuutettu
Vantaa-Keravan hyvinvointialue
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Ålands landskapsregering

Lausunnonantajan lausunto

Skriv ert utlåtande i textfältet nedan.

Cantell-Forsbom Anna
Sosiaali- ja terveysministeriö

Pöyhönen Eveliina
Sosiaali- ja terveysministeriö